

MÚOSZ ETIKAI BIZOTTSÁGA, Budapest, Vörösmarty utca 47/A.

HATÁROZAT

A Magyar Újságírók Országos Szövetsége Etikai Bizottságának Fellebbviteli Tanácsa a Nyugat.hu szerkesztőségének 2023. november 28-án állásfoglalásban megállapított etikai vétségét fenntartja.

I N D O K L Á S

A Magyar Újságírók Országos Szövetsége Etikai Bizottságának Fellebbviteli Tanácsa (továbbiakban Fellebbviteli Tanács) panaszos Farkas Balázs fellebbviteli kérelme alapján járt el 2024. május 6-án. A fellebbviteli tárgyalásra idézett Felek közül sem a panaszos, sem pedig panaszolt személyesen nem jelent meg, panaszolt képviselőjét megbízott ügyvéd látta el. Az elsőfokú határozat ellen az érdekelt felek a kézhezvételtől számított 15 napos határidővel fellebbezéssel élhettek. Panaszos Farkas Balázs a kijelölt határidőn belül 2024. április 22-én fellebbezéssel élt. A fellebbezésben előadta, hogy az Etikai Bizottság kijelölt elsőfokú eljáró tanácsa olyan nem megalapozott érvelést fogadott el, amely alapján nem kérhető felmentés az Etikai Kódex vonatkozó szabálya alól.

A MÚOSZ Etikai Bizottsága 2023. november 28-án etikai vétséget állapított meg a „Tragikussá vált a helyzet a szombathelyi Styl-gyárban, 150 ember kerülhet utcára” című anyagnál, a Nyugat.hu portál közlése nyomán. A MÚOSZ Etikai Bizottsága tárgyalás mellőzésével hozott elmarasztaló állásfoglalást Farkas Balásznak, az Ugytudjuk.hu főszerkesztőjének panaszra nyomán.

Az állásfoglalás az Etikai Kódex 6§.3-4. pontja alapján rendelkezett. Az Etikai Bizottság személyi elmarasztalás nélkül felhívta a szerkesztőségek figyelmét, hogy maradéktalanul tartsák be a szerző védelméről szóló etikai szabályokat.

Panaszolt ötórás eltéréssel közölte többek között azokat a frissen szerzett információkat, amelyek az ugytudjuk.hu előzőleg már közzétett.

A nyugat.hu médiumot képviselő Roznár Gyöngyi 2023. december 8-án, valamint ismételtén 2024. február 25-én rendkívüli felülvizsgálati eljárási kérelmet terjesztett elő a Nyugat.hu ügyében hozott állásfoglalással kapcsolatban, amelynek jogszerűségét vitatta.

A benyújtott rendkívüli jogorvoslat/kereset az Etikai Bizottság 2024. február 21-én tartott kollégiumi ülés napirendjén is szerepelt. A kollégiumi ülés nyomán, méltányossági alapon az etikai bizottság elnöke új eljárást rendelt el, mert panaszolt sérelmezte, hogy az etikai döntés nem eljárótanácsban született, továbbá azzal indokolt, hogy megjelenésük „saját termék” volt, ezért az Etikai Kódex 6. paragrafusa nem vonatkozott a közlésre.

A Fellebbviteli Tanács megállapította, hogy az első fokon, 2023. november 28-án Állásfoglalásban foglalt döntés alakilag és tartalmilag jogszerű volt, mert az, az Etikai Kódex szabályrendszere alapján történt.

Az érvényes, hatályban lévő Etikai Kódexnek csupán támogató melléklete a szervezeti és működési szabályzat és az, a döntéshozatalban szükségszerűen nem gátolja a döntés alapját képező kódex szabályrendszerének betartatását.

Mindezek ellenére – többek között a panaszolt többszöri fellebbezése és a MÚOSZ Elnökségéhez intézett levélváltásokban kérte/követelte a felülvizsgálatot.

Ennek hatására a MÚOSZ elnöksége hatáskörét túllépve megsértette az Etikai Bizottság a MÚOSZ Alapszabályban rögzített autonómiáját -, szintén követelte egy új, megismételt eljárás lefolytatását.

Ezt követően az Etikai Bizottság elnöke – méltányosságból, és kiegészítésként, az ügy alapos kivizsgálását kérte egy eljáró tanácstól. A MÚOSZ Etikai Bizottsága kijelölt eljárótanácsa a felülvizsgálati kérelem alapján a 2023. november 28-án állásfoglalásban rögzített etikai vétség megállapítását 2024. március 27-én hozott, de 2024. április 9-én közölt határozatában, hatályon kívül helyezte. Az elsőfokú etikai eljáró tanács Farakas Balázs főszerkesztő panaszát elutasította.

Roznár Gyöngyi, a Nyugat.hu főszerkesztője az első fokon lefolytatott tárgyalás folyamán elmondta, hogy Szombathelyen a Styl Ruhagyár valamikor jelentős iparvállalatnak számított, „ezért a Nyugat.hu a kezdetektől figyelemmel kíséri a gyár működését, jó kapcsolatokat építettek ki a gyár vezetésével, ugyanakkor több dolgozóval is ismerősi viszonyban vannak, akik esetenként informálják a hírportálukat a gyári eseményekről. Ebben az esetben is ez történt, ketten is jelezték, hogy baj van a gyárban. Azonnal elkezdtek informálódni, elkészült a cikkük, amit előzetesen elküldtek a gyár igazgatójának, hogy a leírtak helyességét ellenőrizze. A pár óra múlva visszakapott anyag jelent meg a Nyugat.hu-ban.”

Roznár Gyöngyi főszerkesztő bemutatott olyan korábbi anyagokat, ahol hivatkoznak az Ugytudjuk.hu-ra, vagyis indokolatlannak tartotta azt a feltételezést, hogy szándékosan nem hivatkoztak az Ugytudjuk.hu jelzett anyagára.

A nyilvánosság számára érdektelen hátterek ellenére a kijelölt elsőfokú Eljáró Tanács az előadottak, valamint a rendelkezésre álló anyagok alapján arra a következtetésre jutott, hogy panaszolt saját forrásaiból dolgozott, amelyek a panaszos cikkének megjelenése előtt már rendelkezésére álltak. Az Eljáró Tanács elfogadta azt az érvelést, hogy az ellenőrzési folyamat okozta azt, hogy náluk később jelent meg az anyag. Bár a két cikk között voltak „átfedések”, de ezek az informátorok részbeni azonosságából erednek.

A Fellebbviteli Tanács az elsőfokon eljáró tanács szakmai tévedését állapította meg.

Az eljáró tanács utalásai plágium gyanút feltételeznek, azonban döntést nem plágium ügyben kellett hozniuk, hanem abban, hogy az azonos tartalmú, releváns eredeti közlést, mint forrást, a kódex előírása szerint meg kell nevezni.

Az Eljáró Tanács tévedése, hogy a Kódex hatodik paragrafusával szemben „elfogadta azt az érvelést, hogy az ellenőrzési folyamat okozta azt, hogy náluk később jelent

meg az anyag. Bár a két cikk között voltak átfedések, de ezek az informátorok részbeni azonosságából erednek”.

A Fellebbviteli Tanács megállapította, hogy az eljáró tanács nem megalapozott döntése relativizálja és kiüresíti az Etikai Kódex ide vonatkozó rendelkezését. A kódex nem ad mozgásteret a „késés” toleranciájához.

Az Etikai kódex ugyanis nem tartalmazza, hogy ki mit, mennyit és mikor, milyen körülmények szerint végzete a munkáját, és az esetleg felmentés alapjául szolgálhat, ezért az elsőfokú eljárótanácsnak mérlegelésre sem lett volna lehetősége.

Panaszolt nyugat.hu-t korábban képviselő Roznár Gyöngyi és a fellebbviteli tárgyaláson a képviselőt ellátó ügyvéd, dr. Gyurácz András a megszerzett információ időben történt birtoklására hivatkozott, amely azonban nem elégséges feltétel az etikai kódex, vonatkozó bekezdésének teljesítéséhez.

Az Etikai Kódex 6§-a, amely a szerző védelméről rendelkezik, a hatályos kódex első bekezdése szerint etikai vétséget követ el, aki másnak a szellemi termékét sajátjaként teszi közzé vagy tünteti fel (plágium),

Kimeríti az etikai vétség fogalmát, aki ...

– más sajtóorgánumban megjelent és nagy érdeklődést kiváltó témával úgy foglalkozik, hogy az eredeti sajtóforrást, szerzőt nem jelöli meg. Újabb tények feltárása sem teszi mellőzhetővé az „ősforrás” megjelölését.

Az etikai bizottságnak a kódex rendelkezései alapján kell döntést hoznia. A kódexben nincsenk olyan kitételek, hogy valaki felmentést kaphat: a releváns információval késhet, de az előtte megjelent, és immár forrássá vált információ tulajdonosát nem kell megjelölni.

Ennek alapján a panaszolt hivatkozása nem lehet elégséges feltétel a kódex szabálya alóli mentességre.

A Fellebbviteli Tanács hangsúlyozza, hogy az első fokon és jelen döntésben, másodfokon részt vett tanács tagjai között *többségi véleményben született a határozat.*

A bizonytalanság alapja, hogy a döntéshozók közül, az EB néhány tagjának, dilemmát okoz a hatodik paragrafus tényeken alapuló értelmezése.

A Fellebbviteli Tanács felhívja a Felek figyelmét arra, hogy az Etikai Bizottság állásfoglalásai, megállapításai nem szolgáltatnak alkalmat az egymással szemben „ellenérdekelt” újságíróknak arra, hogy a nyilvánosság előtt a lejárta eszközeihez nyúljanak.

A Fellebbviteli Tanács a panaszos fellebbezésében foglalt korábbi hivatkozásokat és a panaszolt Nyugat.hu. által az Etikai Bizottsághoz eljuttatott hivatkozásokat a közlésekről a tárgyalás során nem vizsgálta, mert felülvizsgálati eljárásnak ezen hivatkozások nem voltak részesei.

A rendelkező részben foglaltak szerint a *Magyar Újságírók Országos Szövetsége Etikai Bizottságának Fellebbviteli Tanácsa a 2024. április 9-én közölt elsőfokú eljárótanácsban hozott határozatot megsemmisíti és hatályában fenntartja a 2023. november 28-án állásfoglalásban megállapított etikai vétséget.*

Jelen határozat jogerős.

Budapest, 2024. május 6.

SEBES GYÖRGY elnök s.k.
KISS G. PÉTER szakmai elnök-helyettes s.k.
KÁRPÁTI MIKLÓS általános elnök-helyettes s.k.
MUOSZ Etikai Bizottsága

A kiadmány hitelélül:
Fülep Gabriella s.k.
Magyar Újságírók Országos Szövetsége

Kapják:
Panaszos Farkas Balázs főszerkesztő/ Ugytudjuk.hu
9700 Szombathely, Mártírok tere 8. II. emelet 4./ ezittaz@ugytudjuk.hu

Panaszolt Nyugat Média és Világháló Egyesület
Roznár Gyöngyi, az egyesület elnöke
9700 Szombathely, Semmelweis utca 2. I. emelet
E-mail: rgy@nyugat.hu

Magyar Újságírók Országos Szövetsége Etikai Bizottsága, irattár.